

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје
University "Ss. Cyril and Methodius" - Skopje
Педагошки факултет „Гоце Делчев“ - Штип
Pedagogical Faculty "Gotse Delchev" - Shtip

ГОДИШЕН ЗБОРНИК
ANNUAL MISCELLANEOUS
COLLECTION

Штип - Shtip
2003/2004

**Годишен зборник на Педагошкиот факултет
„Гоце Делчев“ - Штип**

Издавач:

Педагошки факултет „Гоце Делчев“ - Штип

За издавачот:

Д-р Блаже Китанов, декан

Редакциски одбор:

Д-р Блаже Китанов (главен и одговорен уредник),
Д-р Емилија Петрова Ѓорѓева (секретар)
Д-р Кирил Цацков, Д-р Стеван Алексоски,
Д-р Владимир Михајловски, Д-р Снежана Мирасчиева,
М-р Снежана Кирова .

Јазична редакција:

Д-р Блаже Китанов

Компјутерска обработка:

јереј Николче Ѓорѓев

Адреса: Педагошки факултет „Гоце Делчев“, Штип,
Република Македонија
Address: Pedagogical Faculty "Gotse Delchev", Shtip,
The Republic of Macedonia

УЛОГАТА НА НАСТАВНИКОТ ВО ОБРАЗОВНИОТ МЕНАЏМЕНТ

Abstract: The Republic of Macedonia, suffered an enormous number of changes in every segment of its social system during its development as an independent country. Education as one of the, branches of that social system was not spared. Education in primary school started abandoning "traditional" teaching and began implementing a "new" way of teaching.

Kew words: education management, project critical thinking, activity of management.

Од своето развивање како независна држава Република Македонија претрпи огромен број на промени во сите сегменти на социјалниот систем. Како дел од социјалниот систем е и образованието кое не остана поштедено во овој случај. Школувањата во основните училишта почнаа да ја оставаат „традиционалната“ настава зад себе и да започнат со „нов“ начин на работа.

Веднаш после 1991 год. во Република Македонија навлезе образовниот менаџмент во училиштата, кој имаше за цел да му овозможи на ученикот да учи на поинаков начин. За да може да се внесе образовниот менаџмент во училиштата најпрво беше потребно да се обучат високо-образовни кадри кои ќе можат да го пренесат своето искуство на другите.

Затоа ваквиот вид на менаџмент започна најпрво во високото образование каде идните наставници беа обучени за еден „нов“ вид на настава. Во овој вид на проекти беа вклучени двата универзитета на ниво на Македонија: „Св. Кирил и Методи“ во Скопје и „Св.Климент Охридски“ во Битола. Прку големиот број на проекти кои беа внесени во образовниот систем наставниците треба да го одберат само оној кој мислат дека се добро обучени за него и кој може да му помогне на ученикот.

Голем број на невладини организација понудиа свои проекти како СОРОС, УНИЦЕФ, ТЕМПУС. На ниво на Република Македонија варираат следниве неколку проекти:

-Со читање и пишување до критичко мислење-организирано од СОРОС, Институт отворено општество.

-Активна настава-интерактивно учење-организирано од УНИЦЕФ.

-Голем број на проекти финансирани од ТЕМПУС во Р.Македонија.

Со ваквото користење и употреба на проектите во основното образование на децата започнува да им се враќа желбата за работа на часовите, затоа што тие цело време се активирани. Ваквите проекти му овозможуваат на наставникот поголема ангажираност во поглед на сервираноста на информации на децата, како и добро организирање на часот.

Од друга страна пак, секое дете самото со својот труд, заинтересираност како и посветеност ќе си јазаслужи оценката пред наставникот и своите сокласници. Ваквиот вид на работа ги бодри децата да бидат активни и да го покажат максимумот од своето знаење во однос со своето другарче. А, наставникот има одлична прегледност за знаењето на децата во одделението. За еден наставник е многу добро да посетува што е можно повеќе семинари и обуки за ваков вид на проекти кои ќе му овозможат разноличност во методите за работа и поголем спектар на знаења од секоја област.

Наставникот целото свое време се надообразува, но во теоретска рамка, затоа е потребно ефектот да се постигне со примена во практиката. Најголемиот број на проекти се со една единствена цел: *развивање на критичкото мислење кај децата*. Бидејќи критичкото мислење е софистицирана мисла, честопати се мисли дека само возрасните ученици можат да мислат критички. Ваквиот став произлегува од тоа што малите деца најчесто размислуваат за игра и смеа и не можат да размислуваат критички. Меѓутоа тоа не е точно затоа што единствена задача на наставникот е преку „стратегии“ или „наставни процеси“ да ги ангажира децата во решавање на сложените проблемски задачи преку кои ќе се развие нивното критичко мислење. За наставникот е многу битно најпрво да створи амбиент за работа, да го мотивира детето за активност. Затоа работата со деца при користење на некој проект е многу сложена и се потребни одредени услови за работа во училиницата:

- надгледни средства за работа;
- средства за запишување (табла, хамер, листови);
- мултимедиумски средства (тв, видео, дВД, радио, компјутер);

-средства за работа на децата (тетратки, боички, моливи, листови хартија во боја);

Воедно е потребно наставникот да ги обезбеди следниве услови за работа со деца:

-Да им се дозволи на децата критички да мислат;

-Да се поттикнува активното ангажирање на учениците во процесот на учење;

-Да стекнат самодоверба и да ја сватат вредноста на сопствените мислења и идеи;

-Внимателно да ги слушаат мислите на другите;

-Добро да формулираат свое мислење и разумно да донесуваат свои судови;

Наставната програма, односно курикулумот, според авторите М.Powel, J.Sollily, 1993 претставува „подрачје кое има најголемо влијание врз работата во училищата и е најважната грижа на секој кој се занимава со образование“. Затоа наставникот како единствен преносител на наставната програма, потребно е да внесе што е можно повеќе новитети во образованието, за да му се овозможи на детето уште од мала возраст поширок спектар на можности.

Образовниот менаџмент во Р.Македонија е многу рано воведен и затоа ќе биде потребно време за да може целосно да се вклопи во наставниот курикулум. со работата на големиот број стручни работници кои се занимаваат со имплементирање на образовниот менаџмент во Р.Македонија може да се очекува дека зазема се поголем замав, започнувајќи од основното образование и доделувајќи му ја најголемата улога на наставникот.

Презентирано на Интернационалната научно - практична конференција во Софија, Н. Р. Бугарија од 25-27 Ноември 2004 год.